[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 446:2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 34

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ.

(2025 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11)

02 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ) ਨੇ ਜੇਸੀਬੀ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1900 – ਐਸ.4 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ.ਐਸ.19 – ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ - ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ) ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰੱਖਤ ਉਖਾੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, 1900 – ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ-ਕਮ-ਜੇਐਮਆਈਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ - ਸਹੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਪਰੀਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਜਾਂ ਜੇਸੀਬੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜਨ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ - ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਖੁਦ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ - ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ - ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 10, 11, 18]

ਸਿਧਾਂਤ - ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ - ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ - ਲੋੜ:

ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ - ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13]

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ **ਹੋਰ ਧਿਰਾ**. ਬਨਾਮ ਦਾਤਾਰ ਸਵਿਚਗੀਅਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ। [2018] 1 ਐਸਸੀਆਰ 733: (2010) 10 ਐਸਸੀਸੀ 479 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1900; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ; ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ; ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ; ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗਲਤ ਕੰਮ; ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦਾ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11 2022 ਦੇ ਸੀਆਰਐਮਐਮ ਨੰਬਰ 55268 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 08.12.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸੁਮੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਪਵਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਜਏਸ਼ ਯਾਦਵ, ਯਸ਼ਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸਈ ਸਿੱਧੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿਤਰਾ ਸਿੰਘ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਕਸ਼ੈ ਅਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਰਾਫ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੱਗਿਆ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

<u>ਆਰਡਰ</u>

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2022 ਦੇ ਸੀਆਰਐਮਐਮ ਨੰਬਰ 55268 ਵਿੱਚ 08-12-2022 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ.

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1900 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ, 1900") ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 41 2022 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਸ਼ੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਸੰਖੇਪ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

5. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

ਪੀਸੀ ਨੰਬਰ 1ਜੀ/2022-23

ਕੇਸ ਨੰ. 41/22

7-9-22

ਮਾਣਯੋਗ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਦਾਲਤ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ .....ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

(1) ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ

(2) ਕਮਲ ਸਹਿਗਲ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ

(3) ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਧਾਰਾ -113

ਬਾਜਗੇਰਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ

.....ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਇੰਡੈਕਸ

ਐੱਸ.ਨੰ.	ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ
1.	ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਦਿ।	1-2
2.	ਜੰਗਲਾਤ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ	2-3
3.	ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 21	3-4

4.	ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 22	7-8
5.	ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ	910
6.	ਜੰਗਲਾਤ ਗਾਰਡ ਦਾ ਬਿਆਨ	11-12
7	ਜੰਗਲਾਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਬਿਆਨ	13-14
8.	ਜੰਗਲਾਤ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ	15-16
9	ਜੰਗਲਾਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਜਵਾਬ	17-19

xxxx xxxx xxxx xxxx

ਐੱਸ ਡੀ/-

ਰੇਂਜ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ,

ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ

ਜੰਗਲਾਤ ਅਪਰਾਧ ਰਿਪੋਰਟ

ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ

ਕਿਤਾਬ ਨੰਬਰ 0495 ਲਈ ਨੰਬਰ 079 ਲਈ

ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ	ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ
ਰੇਂਜ/ਬਲਾਕ/ਬੀਟ	ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ/ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ/ਝਾੜਸਾ
ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ/ਨਾਮ	ਸੈਕਟਰ-113-ਗੇਟ ਵਿਡਾ ਜੀਜੀਐਮ
ਲਈ ਨੰ. (ਮਿਤੀ, ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂ)	079/10495-02/09/2021
ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਹੰਸਰਾਜ
ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸਰੋਤ	ਸਵੈ-ਗਸ਼ਤ/~~ਮੁਖਬਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ~~
ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ/ਦਿਨ/ਸਮਾਂ	
ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਅਹੁਦਾ	ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ
ਅਪਰਾਧ/ਘਟਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਹੀਂ/ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ	ਸੈਕਸ਼ਨ
ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ, 1927	

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ.

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1972					
ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1900			ਸੈਕਸ਼ਨ-4		
ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ					
ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਨਾਂ	ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ	ਉਮਰ	ਜਾਤੀ	ਪਤਾ
	(1) ਸਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ	ਸੈਕਟਰ-113, ਗੇਟ ਵਿਦਾ ਬਾਜਗੇੜਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ		
	(2) ਕਮਲ ਸਹਿ ਗਾ	ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ			
	(3) ਸੰਜੇ ਦੱਤ	ਡਾਇਰੈਕਟਰ			

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਕਿਸਮ	ਕਿਸਮ/ ਆਕਾਰ	ਨੰਬਰ	ਮਿਤ ਕ	ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ
	(1) ਕਿੱਕਰ = 7 (iv) (3) _____ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ = 62				
	(2) ਕਿੱਕਰ = 5 (iv) (4) _____ (iv) = 46				
	(5) ,, ,, (v) = 72				
	(6) ਵਿਭਿੰਨ (ਯੂ/ਐੱਸ) = 126				

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਕਿਸਮ	ਰੇਜਿਸਟਰਡ ਨੰ.	ਰੰਗ	ਮਾਡਲ	ਨਿਰਮਾਣ ਮਿਤੀ
	xxxxx	ਕੁੱਲ = ਏਬੀਐੱਸਟੀਆਰਐੱਫਸੀ			
	xxxxxx	ਯੂ/ਐਸ	v	IV	ਕੁੱਲ
		..	7	5	12
		126	72	46	244
	ਕੁੱਲ	126	79	51	256

ਐਜ਼ਾਰ/ ਹਥਿਆਰ	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXX	XXXXX
ਹੋਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXX	XXXXXX
ਸਹੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰੋ	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXX	XXXXXX

ਮੁਖਬਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਗਵਾਹ ਦੇ ਦਸਤਖਤ/ ਐਸ.ਡੀ/-		ਬੀਟ ਇੰਚਾਰਜ ਐਸ.ਡੀ.
ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ/ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ		ਐਫ.ਆਰ.ਓ. ਨਾਮ ਰੈਂਕ ਤਾਰੀਖ

ਪੀਸੀ ਨੰਬਰ 1 ਜੀ/2022-23

ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 219.G

ਮਿਤੀ: 2/9/2021

ਨੋਟਿਸ

ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ, 1900 ਧਾਰਾ-4

ਨਾਮ : (1) ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ

ਪਤਾ : (2) ਕਮਲ ਸਹਿਗਲ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ

(3) ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ,

ਸੈਕਟਰ-113, ਗੇਟ ਵਿਡਾ

ਬਾਜਗੇਰਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗਲਾਤ ਨੁਕਸਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 079/495 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੰਗਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਸੈਕਟਰ -113 ਗੇਟ ਵਿਡਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਸੀਬੀ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ ਪੀਐਲਪੀਏ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ -4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ 7-9-2021 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਰਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਦਾਲਤ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜੰਗਲਾਤ ਬਲਾਕ ਅਫਸਰ

ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ: ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ

ਰੇਂਜ: ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਪੀਸੀ ਨੰਬਰ 1 ਜੀ/2022-23

ਕੇਸ ਨੰ..... ਘਟਨਾ ਰੇਂਜ ਦਾ ਵੇਰਵਾ.... ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ... ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

1	2	3
ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ	ਕਿਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ	ਬਿਆਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ।
ਹੰਸਰਾਜ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈ / ਸੀ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਝੜਸਾ ਬੀਟ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਈ/ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਬਲਾਕ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਰੇਂਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਈ/ਸੀ	ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 79/495 ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸੈਕਟਰ-113, ਗੇਟ ਵਿਡਾ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਕਿੱਕਰ ਅਤੇ ਐਕਸਐਕਸ ਦੇ 256 ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਐਕਸਐਕਸ ਦੇ 62 ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਸੀਬੀ ਨਾਲ ਉਖਾੜ ਕੇ ਪੀਐਲਪੀਏ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।	(1) ਜੰਗਲਾਤ ਗਾਰਡ ਫੋਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ (2) ਜੰਗਲਾਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ (3) ਜੰਗਲਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ
ਨੰਬਰ। ਕੇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ		
ਐਸਡੀ /- ਐਸਡੀ/-		

ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ

ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ

ਆਰਡਰ

ਮਿਤੀ, 4 ਜਨਵਰੀ, 2013

ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ.8/ਪੀ.ਏ.2/1900/ਐਸ.4/2013- ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਉਚਿਤ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1900 (1900 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ.81/ਪੀ.ਏ.2/1900/ਐਸ.3/2012 ਮਿਤੀ 19 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਰਾਹੀਂ।

> ਸਫੇਦਾ, ਪਾਪੂਲਰ, ਬਕੈਨ, ਬਾਸ, ਟੂਟ ਅਤੇ ਅਲੰਥਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਕਟਾਈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ, ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁੱਖ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਰਮਿਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ 11 ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ / ਏਜੰਸੀ / ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੁੱਖ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਮੁੱਲ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸਬੰਧਤ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਵਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਰੁੱਖ ਵੇਚ ਸਕੇ।

ਪੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 1 ਜੀ/2022-23

ਨੰਬਰ 79/495 ਲਈ

ਮਿਤੀ 2-9-2021

ਜੰਗਲਾਤ ਗਾਰਡ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

ਮੌਕੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਟ੍ਰੇਸ ਨੂੰ ਜੇਸੀਬੀ ਰਾਹੀਂ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐੱਸ ਡੀ/-

ਐੱਸ ਡੀ/-

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ

ਐਡਵੋਕੇਟ

ਪੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 1 ਜੀ/2022-23

ਨੰਬਰ 79/495 ਲਈ

ਮਿਤੀ 2-9-2021

ਜੰਗਲਾਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 2-9-2021 ਨੂੰ ਨੰਬਰ 79/495 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੌਕੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਕਟਰ-113 ਵਿਖੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੇਟ ਵਿਦਾ, ਬਾਜਗੇਰਾ, ਕਿੱਕਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਜੇਸੀਬੀ ਨਾਲ ਉਖੜਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੁਕਸਾਨ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਐਲਪੀਏ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਐਫ.ਓ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪੀਸੀ ਕੇਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਦਾਲਤ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਰੇਂਜ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਬਿਆਨ ਹੈ

ਐੱਸ ਡੀ/-

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਮ-ਜੇਐਮਆਈਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਦਾਲਤ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਡੀਐਫਓ ਬਨਾਮ ਸਤਪਾਲ ਆਦਿ

ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਰਧਨ ਦਾਸ, ਫੋਰੈਸਟਰ; ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ

ਚਲਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 02.09.2021 ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 113 ਗੇਟ ਵਿਦਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, (ਇਹ ਖੇਤਰ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਹੈ), ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜੇਸੀਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 256 ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 90580/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ ਨਿੰਟੀ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਅੱਸੀ) ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ। 1900.

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 07.09.2022 ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਸੀਮਾ)
ਪੀ. ਓ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਨ. ਵੀ. ਕੋਰਟ,
ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਯੂ. ਆਈ. ਡੀ. ਐਚ. ਆਰ. 0387
02.05.2022"

7. ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਈਐਸ ਨੰਬਰ ਕੋਮਾ-134-2024 ਵਾਲੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ -ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਟਾਟਾ ਰੀਅਲਟੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਮਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਟਾਟਾ ਰੀਅਲਟੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਸੈਕਟਰ 113 ਗੇਟਵਿਡਾ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ' (ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਮਨ ਟ੍ਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਨਾਮਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀ / ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ। ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ)।

<u>ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ:</u>

9. ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"4. ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ, ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(ਏ) ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਤੋੜਨਾ ਜਾਂ ਖੇਤੀ ਕਰਨਾ;

(ਬੀ) ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਚੂਨਾ ਸਾੜਨਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਪੱਥਰ ਜਾਂ ਚੂਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ;

(ਸੀ) ਰੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ, ਜਾਂ ਘਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੰਗਲੀ ਉਪਜ ਦੀ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਵਾਏ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ [ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕਾਂ ਦੇ];

(ਡੀ) ਰੁੱਖਾਂ, ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ;

(ਈ) ਭੇਡਾਂ, [ਬੱਕਰੀਆਂ ਜਾਂ ਊਠਾਂ] ਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਪਾਲਣਾ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਪਾਲਣਾ;

(ਐੱਫ) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ; ਅਤੇ

(ਜੀ) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁੱਖ, ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ, ਜਾਂ ਭੇਡਾਂ, [ਬੱਕਰੀਆਂ ਜਾਂ ਊਠਾਂ] ਨੂੰ ਚਰਾਗਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਗਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸਾਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਪਰਮਿਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ।

ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"19. ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ- ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ, [ਧਾਰਾ 4, 5, 5-ਏ, ਜਾਂ 7-ਏ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੰਗ] ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

10. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਜਾਂ ਜੇਸੀਬੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜਨ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ / ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ. ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਖੁਦ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਰੁਟੀਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਨੀ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

12. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ. ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀਸ਼ੁਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ।

13. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ. ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ.

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

15. ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ।

ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਐਕਟ, 1900 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ ਬਨਾਮ ਦਾਤਾਰ ਸਵਿਚਗੀਅਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (2010) 10 ਐਸਸੀਸੀ 479 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 192 ਅਤੇ 199 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

> "30. ਇਹ ਕਠੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 192 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 199 ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕੀਰਿਅਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰੇ। ਐਸ.ਕੇ. ਅਲਾਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 667, ਪੈਰਾ 19)
>
> > "19. ਕਿਉਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

20. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

21. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016